

MEDITATIUNI

continuare.

(Va urma.)

VIII.

Starea e numai in lucrarile unora barbati particulari cari se cuprindu seu de altminte aru fi demni de tota recunoscinti'a nu de imputatiune, cumu i se facu D. N. ca a tradusu de pre alta limba, . . . pote inputatorii, asteptandu intr' unu abecedariu seu alta carticea de scola, ceva de totulu, dora cu litere cu totu nou, pana acumu ne mai auditu si nepomenitu, uitase ca: „Nil est nunc dictum quod dictum non fuit olim.“ — Ci pentru deslegarea momentosei probleme a scolilor aru fi forte de doritu ca se se tiena o adunare, in care s'aru face salutarulu proiectu, care se ne smulga din vitiosulu cercu in care orbecamu, in asta adunare s'aru torce de intielegintia firulu necessariu, care se ne scota din labirintulu in care cu treab'a scoliloru retacimu!..

Intr'o asemenea adunare aru avea locu si consultarea despre orecare reforma introducenda in cantarile nostre, in care domnesce o confusie babilonica. Candu se intelnescu la ceva ceremonii cate 2—3—4. cantori de ai nostri, se audi ce harmonie facu! — De iaru intreba cineva, cumu de nu se unescu bater intrunu sorocu? Eti stan gata cu respunsulu unulu ca: cauta pe grecie, altulu pe Grecie, altulu pe Rusie, celalaltu pe Bulgaria, Moldovenie, Turcie, si cine sci cate i e, pana le confunde omulu mai distractu cu ia! — Si ore daca aceste pre pamentu inca nu potu sterna placere — asa cumu le canta mai de arendulu, desmatiate — cu ce aplausu se voru primi acolo, unde se voru fi audindu melodiile angeresci, in ceriu? Pu-

tiinu innaintaramu dara noi si cu cantarile din tempurile lui Davidu si Solomon, candu elu lauda pre Domnulu in versu de tranbitia, in strune si organe! . . . Acumu dara aru fi de lipsa se se statorniceasca unu metodu alu cantariloru, si cantorii se se astringa la invatiarea aceluia din isvorulu autenticu, si se se indatoreddie acela, alu tiene; nu se se lese ori si care gura mare se compuna, cleieasca, schimosesca arii glasuri, melodii! . . . Cantoriloru apci se lise asemnedie plata dela poporeni, nu se se plateasca de catra parochia cu a treea parte din birulu preotiescu, cu inhuri'a si pagubirea preotiloru. —

Asemine si ritulu resariteanu — care nici decatu e amesuratu dupa pacienti'a omeniloru muncitori — aru fi tare de doritu se treaca prin revisiune generala, si ce s'a lipitu de elu din cöce din colu, si servesce — pentru acumu-in unele obiceiuri virite mai multu de scandalu, de catu de indemnu spre evlavie, trebe pusu de o parte, si totu ritulu — care dora nici cei mai bigoti, ce in contra invatiaturei mentuitoriului credu, ca numai prin multa vorba si nencetata captismare . . . se potu mentui inca nulu potu tiene si padi intregu intreguti — se se mai scurtedie, — se se faca osebire intre cele ce ne smintitu trebeu tiente, si cele ce fara mare vatamare a consciintei se potu si lasa, — intre cele ce se tienu de calugari numai, si cele ce se tienu de preotu secularu, . . . ca altminte nu preste multu vomu observa ca: cate beserici avemu atate obiceiuri tienemu. —

Apoi dupa ce in unele locuri, nu numai dintre serbatorile cele sterse incepura ase tiena camu pe sub mana unele, ci si altele noue se mai introduc si se tienu pe ici cole; de unde apoi urmeadie ca pop rulu se abstrage dela evlaviea cu care aru fi datoriu a serba prasnicele cele statorite de san-

ta Beserica. aru fi tare placutu si lui Dumnediu ai omeniloru cu mintea la locu se se mai declarodie intr'o adunare de sferse pentru totu deaunu tote serbatorile ne sarbatori, — si aceasta facunduse, saru forte adaoge evlavii'a credinciosiloru in serbarea prasuiceloru alese cu cuvinciosa pietate. — Seu daca aceste de pre urma nu s'aru puté lasa afara, se se stremute bater pe dumineci, si in estremulu casu, daca nu s'aru puté muta din loculu seu, se se lese bater numai de serbatori besericesci, si dupa S. Lyurgia se se lese omenii sesi ispraveasca lucrurile suale, ca acumu nu traimu in aetatea aurea, candu: „per se dabatu omnia tellus.“... —

— — Prin toiagulu gratiei imparatesci ni se dessecara valurile suferintieloru, — prin acestu toiagu ni se despica pétra protectorala ce cu greutatea plumbului ne apasa, si dupa unu seculu si mai unu diumatate, ne isvori apa vietiei, reinvie metropolia Albei Juliei!..

Celu mai adoratulu intre imperatii adormiti Josifu ne scose neamulu din sclavie, éra estu de acumu Josifu mai amatu decatu toti imperatii pamentului, ne scose beserica din jugulu strainu; — deanna respata pentru credintia romana, care se vestesce in tota lumea!..

Acestu imperatu mare, de numindu de metropolitu pre Escelentissimulu barbatu Sulutiu, care sciu areta lumei ce insemneadie a postpune comoditatea binelui publicu, pre barbatulu acestu loialu de care atate dulci sperantie ale clerului, atate dulci sperantie ale natiunei sunt legate, pre barbatulu acesta, afara de care abea saru afla sub ceriu acumu odata altulu in care se putemu avea atata incredere, cumca naiea nostra ova si sci, si vrea aopovatiui prin midiuoculu valuriloru restabilirei si consolidarei constitutiunei Besericesci, nepericlitata; era pentru diecesele uoua de eppi pre cunoscutii barbati plini de zelu si de activitate; — dandu atate probe de speciala iubire parinteasca in privintiane, se vede asi fi propusu ca: se curatiesca tota ceati'a de pre ceriulu besericeii nostre. Santu scopu. si sante midiuoce care spre ajungerea lui le intrebuintiadie! —

Bucuri'a romaniloru astadi e indiecitu mai mare decatu cumu aru fi daca nici candu aru fi a pusa metropolia acumu restaurata; precumu sanatatea o mai placuta aceleie ce dintr'obola abé se reinsa-

natosédie, decatu aceleie ce nici odata noa fostu morbosu.

Metropolia reinviata inse numai tienenduse de mana cu restauranda constitutiune a besericeii nostre pote escontenta asteptarile si implé de bucurie animile adeveratiloru romani; si fara de constitutiune metropolia e asemenea unui sore destulu de luminos, da fara de caldura! —

Cu cata Incordare asteapta dara romanii, se veda, ce primire voru avea institutiunile cele straine, — precumu e coelibatulu capitulu bobianu, intentiunile despre antietatea coelibiloru in dobendirea demnitatiloru, introducerea despotismulu in hierarchia nostra, propunerea dreptulu ce in loculu pravilei s. a. — innaintea maretiei regini, a constitutiunei nostre besericesci?!..

Aceasta inse curiositate a romaniloru uniti pe romani uniti nimicu ei tulbura in convictiunea aceea, cumca: acumu e tempulu sen nici odata ca se si asedie drepturite besericeii pre fundamentulu legalu, pre constitutiune; si totu ce sa viritu contrariu acesteia in disciplinasi, se lapede afara, si totu ce sa perdu se se caute, si casi o proprietate adevrata se se întorca legiuitulu possessoratu, constitutiunei... —

Romaniloru acestoru insufletiti li se pare ca si candu aru vedea cu ochii clerulu si poporulu romanu adunatu in synodele generale, spre a se consulta despre trabile besericeii, si in florirea natiunei... —

Loru li se pare ca si candu aru avé la mana pravila besericeii nostre, — cartea aceea scumpa, de mai multu numai din uume cunoscuta — revediuta, coresa, si retiparita in mii multe de esemplare, fara care drepturile protopopesci de multeori se potu asemina cu arma ascutita ce ajunse in man'a prunculu!..

Romaniloru aceloru infocati li se pare ca si candu aru audi in unulu dintre synodele generale — in totu anulu tienende — decurgandu consfaturile despre midiuocele cu care saru putea anima mai pre usioru invatiatii nostri la lucrare, despre premiile statorinde pentru diverse operate natiionali... in sfer'a besericeasca pentru predici, carti morale de rugatiuni s. a.

Acestoru romani cu o inchipuire asia via, li se pare, ca si candu aru avé la mana unu numeru — celu mai interessantu — alu Gazetei besericesci — in urmarea unei consultari de aceste synodale

edande, ... a carei folosu intru luminarea clerului, intru inpartasirea cunoscintelor practice in pastoriea, credintiosiloru intru latirea moralitatiei, intru radacinarea neravuriloru celoru rele, intru redicarea cultului dumnediescu, ... si totu deauna deadreptulu intru marirea lui Dumnedieu, cine Iaru pute descrie? — Clerulu si beseric'a nostra fara Gazeta besericeasca, numai cu cerculare episcopescu — e aseminea unui turnu inaltu, in care nu este clopotu, numai o toca de lemnu! — (Va urma).

ЕПИСТОЛА XXVII

Paris 12/24 August 1855.

Есте ауроне о лънь де зиле де къндс амъ първѣсѣ Цертанія шѣ ам трекътъ дѣ Франція; еатъ тѣ акъмъ дѣ мѣзлокълъ Парисълѣ, ачестѣи капѣталѣ а имперѣлѣи франчесъ. каре центръ моментълъ де фадъ аз девенѣтъ капѣтала Европѣи, на съ нѣ зѣкъ капѣтала лѣмѣи. — Ънъ копѣлѣсѣ дѣ африкѣматѣ де оменѣ дѣн тѣте пѣрдѣле лѣмѣи дѣ аурѣмъ пѣтерълъ локѣиторѣлоръ индѣеи, карѣ сѣмѣт шѣ аша дѣствѣлъ де пѣшерѣшѣ, шѣ конгрѣвеште сѣре а адавѣо мѣшкареа чеа непрекърматъ а Парисълѣи. Съмѣтъ (6/18 Авг.) венѣ шѣ Реѣина Британѣи сѣра а пѣне коронъ ачестѣи копѣлѣсѣ, дѣ зѣлеле трекъте Реѣина висѣтъ палатълъ де арте шѣ де индѣстриѣ; а сѣаръ се дѣде зѣкъ валъ дѣ пѣрѣтѣсѣкъ ла къртеа четъдѣи (hôtel de ville); аствѣи ла 5 бѣре дѣвѣт мѣзъѣи ва фѣ ревѣсѣтъ дѣ къмпълъ лѣи марте. — Екъ н'ам тѣмъкъ съ вѣ дескриѣ Парисълъ пѣчѣ еспѣсѣчѣнеа обѣектелоръ де арте шѣ де индѣстриѣ, — авѣа дѣмѣ рѣмъне атѣта кътъ съ вѣдъ лѣврѣилѣ, — о кътъ де тѣлѣ сѣмѣт аѣчѣа де вѣзътъ! дѣ Палатълъ де индѣстриѣ есте нѣмѣи еспѣсѣчѣнеа дѣ мѣниатѣрѣ, дарѣ дѣ адевѣрѣ тотъ Парисълъ есте о марѣ еспѣсѣчѣне. Апоѣ ашезъмѣнтеле карѣ черѣ нѣ нѣмѣи vedere, чѣ шѣ стѣдѣи дѣ нѣделънѣгѣтъ. — Дакъ вреодатъ тѣ ворѣ ѣерта окъкъпѣчѣнѣилѣ, воѣкъ дѣчѣрка ѣ фаче шѣ о дескриѣре тѣкаръ кътъ де сѣчѣнкѣтъ. — Песте пѣдѣне зѣле ам де скопъкъ съ плекъ ла Лондра, дарѣ де аколо тѣ воѣкъ дѣторѣче еарѣ ла Парисъ.

A. T. A.

З І Б Л І Е.

ДНАГЪРАРЕА СОЧЕТЪДЪИ

De дѣкѣраѣареа рѣзнѣмѣи рошъне ла дѣвѣдѣтѣрѣ

дѣ Молдова.

I.

Вѣзът'амъ ес дѣшѣмъавълъ, дѣ априѣ-ѣи тѣндѣрѣ
Кѣ зѣмѣгѣлъ не вѣзъ шѣ жѣгъла дѣн аноѣи,
Кѣмѣтѣндѣне трекътълъ шѣ векеа стѣрѣлѣчѣре,
Ка доарѣ се не 'нѣжѣде дѣлокѣмѣи ка пре воѣ.

Вѣзътѣамъ порѣгѣта де крѣведе сѣфларѣ,
Авѣа дѣ тѣгѣреле, аскѣнд атѣтеа флорѣ..
Вѣзът'амъ къ троѣене черкъндѣ се не 'мпрѣсѣоре,
Спѣргѣндѣ не-а поасѣрѣ валѣ, орканѣ, пѣгрѣ порѣ.

Шѣтѣнѣи де не-а теа лѣрѣ, амъ стѣлѣтъ але еѣи кѣрдѣ
De азѣрѣ, тѣпереле къ драгъ ч'амъ акордѣтъ,
Шѣн локъл лор, дѣрѣреа грѣвѣтъ-сѣа с'дѣноде
Не-аселе дѣкорданте; — деатѣнѣи амъ власѣематѣ

II.

Стрѣвѣтъ, сѣвѣшеатѣ, зѣтеаѣи О! Ромѣнѣи!
Ка фангомъ попѣтѣрѣнѣ, не марѣиѣи де торѣмѣнтѣ,
Кѣ сѣте греа де вѣдѣтъ шѣ де лѣмѣнѣи вѣе
Мѣнѣиндѣте; неашѣкѣла рѣдеа дѣ-аа тѣтъ торѣмѣнтѣ!

Рѣдеа тѣлѣтъ къдѣа фѣарѣ д'атарѣдѣи пѣтѣмѣре,
О стѣлѣ не-орѣзонъдѣи съ стѣе нѣ лѣса;
Сѣфла къ рѣчеаѣи воаре, стѣнѣеа а еѣи скѣлѣпѣре
Сѣаз поврѣи пѣгрѣи ка пѣлѣмъла не еа рѣстѣоголѣи.

„De вреѣи съ аѣи лѣмѣнѣи, зѣчеа елѣ дѣи окарѣ,
дѣи гроанъдѣи те погоарѣ...“ Азѣи попорѣлъ мѣш!
Азѣи! лѣмѣнѣи 'н гроанъ!.. Nemikъ еѣи нѣ зѣтарѣ
Доар стѣрѣдѣвор дѣн лѣмѣи тѣрѣтѣи нѣмѣеле тез!

De-атѣнѣи не а теа лѣрѣ амъ стѣлѣтъ але еѣи коарѣ
De азѣрѣ, тѣпереле, къ драгъ ч'амъ акордѣтъ,
Шѣн локъл лор, дѣрѣреа грѣвѣтъ-сѣа с'дѣноде
Не-аселе дѣкорданте; — деатѣнѣи амъ власѣематѣ!..

III.

Ънъ имѣлъ дѣсѣ, о! лѣрѣ зѣкъ ландъ де дѣлѣе поате,
Ънъ шѣрѣ вѣрѣланѣтъ де пѣрѣ дѣн коарѣ азѣи!
Сѣ стѣлѣтъ ес вреѣи дѣндѣтъ а тѣле корѣи де поанте;
Не орѣзонъла дѣрѣмѣи рѣсарѣ лѣмѣне вѣи.

Asia съ кътъ ес аствѣи, къѣи зѣ де рѣнѣиере,
Е зѣ дѣи карѣ лѣмѣи пѣгеавомъ доведѣи,
Кѣ вечѣнкѣ къдѣре, Romania нѣ аре,
Вѣртѣтеа стѣрѣшошеаскъ дѣи вечѣи къ н'а пѣрѣи!

Сърст : о zi senin! verigъ азригъ,
 Че знешти трекъта пегръ в'знь м'ндръ вениторъ,
Сърст! inima'mi астъзи деплинъ м'и феричитъ;
Дотъеан datъ, астъзи, въ м'аръ плъчѣ съ моръ!

Съ моръ? — Нъ! Вица-и скътнъ, кънд деара д'и
 фрътоць

Кънд веzi в'ртъди да синъ, да еа кънд штиi Ромъни,
 Ка чела каре астъзи не дъ о zi radioасъ,
 Ка чела че азi лъкръ с'ветъз зив маре шъни!

Въз имъз дъсъ о! д'иръ! ши inimei Ромъне,
 Че азi д'ноце о стель не азъ д'ереi orizonъ,
 Къчи зилеле в'едъи да че не-аръ маi фi взне,
 Трекъте prin т'неричi, ка 'n zmedъа prizoiъ?

Сърст! imъз повълъ, ромънъ м'ндръ ф'лоаре,
 Че презi в'етъкъ Ромъниi лътинъ, вицъ вреъ!
Сърстъ О! fъndaciune de вицъ д'ятъоаре!
 О! dee, черiа с'ажънъци тог сконъл тез!

Еар voi! жъне 'мъд'иде, конii аi д'ереi меле,
 Шпидi кътареа воастръкъ-атеа ч' ам д'очеркатъ;
 Битънд къ 'n лъме, поате, в'ашнеантъ зиле греле,
 Кът'адi imъе да черъри, Рома че не-аз п'стратъ!
 D. Александрекъ.

АРКАШЪЛЪ.

Съвъ Стефанъ водъ, Домнълъ челъ маре,
 Аркашъ ех фостам ши м'ам лъитатъ;
 Къ м'и дъпманi, къ оарде варваре
 Че prin Молдова с'аз стръкратъ.

Шпърълъ фалникъ, търкълъ челъ таре,
 Полопълъ м'ндръ, в'ръдълъ татаръ;
 Де poi adesa фъръ в'ръдаре
 Бътъди къ тоци аз фостъ амаръ!

Къчи Домнълъ Стефанъ пентръ-а са царъ,
 Дши да в'еаца, с'флетълъ с'еъ;
 Ш'атънчи ромънълъ ера о ф'еаръ,
 В'ъзънд не д'еръзи п'гънълъ рев.

Не-ачеле т'имъри ерат еъ жъне,
 Мъпа'mi че астъзи веzi третъръндъ,
 С'дровiа дъшманii къ търъв'чизне;
 Не-акъроръ лешъри п'шиам кът'ъндъ.

Amea dorinъz ши м'ладет'ире
 Ера, да д'ерпъ с'и' в'ъдъ в'ълкади;
 Зъкъндъ in с'ънце, фъръ с'имд'ире
 Де корви ши в'ълт'ери de vii м'ъвади.

Съпетълъ тромбей д'ми да плъчере,
 Да стеагълъ сакръ мъ inkinamъz;
 Д'ми izviam дара къ'пвълътиере,
 Дар ш'о ромънкъ м'алъз adoram.

Къ овii пегри п'лини de в'ълпаие
 Гър'ида м'икъ, ръвинъ воioсъ
 Къ пъръ 'n znde, фадъа в'ълаие,
 Ах! д'оцерашълъ ера фрътоць!

Дела domnie, кънд vine штире.
 Съ плекътъз iаръш да в'знь ресвелъ,
 Не фрът'ет'и ц'игамъ къ м'ладъш'ире,
 Пъпа-мъ dragъmi в'ълндъ inц'ерелъ,

Зикъндъми: dъте, de акъмъ порпеште-
 Да арме, Domnълъ аз в'ъчизматъ;
 Цара de варварi о м'ът'геште,
 Морi пентръ ф'леса, фii в'знь солдатъ;

Къ-ачела, каре пентръ-алъи царъ
 Моаре, да черiкри се фаче с'ънтъ,
 Ши м'ндриi д'идери in ori че с'еръ,
 В'ин да торъмънтъ, имъри кът'ъндъ,

Плекат д'идатъ еъ да оштире,
 Тъiam dъшманii ши i азъптам;
 Дар дънъ лънтъ 'n палъдъ с'имд'ире
 Стр'ънц'еат да враде ши dестердам!

О датъ дъсъ ворва epice,
 Къ не poi търчи не-аз в'рвигъ,
 Копiла 'n Еле кр'единъ п'се,
 Ши de 'нтристаре аз ши м'аригъ!!

Де атънчiа 'нкоаче дара не лъме,
 Ши аркълъ нътаi еъ де изв'еселъ
 Де атънч'еа 'нкоаче п'ам стр'иц'еъ не н'име,
 Да н'ентъш'и зъде ink'o с'имд'ескъ!

— Т'имълъ рънице а mea п'тере,
 Ази с'ънтъ къ тогълъ д'мът'р'ожитъ
 Моръмънтъш'и есте 'n ауронере,
 Да елъ д'атравоiъ преа м'ладъш'итъ.

Къ пентръ царъ пентръ 'алъ ei vine,
 В'еаца тоатъ еъ mi-ам жергоитъ;
 Дечи тогъ ромънълъ факъ на mine
 Де в'рса се шоръ еар' аиниш'итъ.

Iamii.

G. T.